

GJK

Tamara Divišková

TAMARA DIVISKOVA

Narozena 9. července 1934 v Brně.
Studovala v letech 1946–52 externě na Vysokém učení technickém v Brně (prof. Makovský),
1950–53 na Škole uměleckých řemesel v Brně,
1953–55 na Střední uměleckoprůmyslové škole prof. Z. Nejedlého v Uherském Hradišti (prof. Mikuláščík).
Od roku 1954 se zabývá téměř výhradně kameninou a své práce realizuje v Poštorenských keramických závodech v Poštorné.
Samostatně vystavovala v Brně (1949, 1955, 1963).
Zúčastnila se celé řady kolektivních výstav a přehlídek současné československé keramické tvorby.
Věnuje se převážně monumentální exteriérové keramice, určené pro konkrétní architektonické začlenění:
Brno /reliéfní mozaika v mateřské škole na Lesné, funkční plastika v jeslích Na Nábřeží, funkční plastiky v zahradách mateřských škol v Juliánově, Výzdoba vstupního prostoru Závodů Jana Švermy, krmítka a napajedla pro pátky před nákupním střediskem v Zabovřeskách, mobilní glazovaný reliéf na fasádě jesli v Zabovřeskách/

Vyškov /tematická keramická mříž a fontána před novou ZDŠ/

Veverská Bitýška /fontána s reliéfem ve Výzkumném ústavu textilním/

Bratislava /užitková a dekorativní keramika v areálu n. p. Matador/

Zelešice /Funkční zahradní keramická svítidla v zahradě šlechtitelské stanice/

Adresa: Slepá 33a, 602 00 Brno, tel. 670506

ТАМАРА ДИВИШКОВА родилась 9. 7. 1934 года в городе Брно. В период 1946—52 училась заочно в ВТУЗе в Брно (у проф. Маковского), затем в 1950—53 гг. в школе прикладного искусства в Брно; в 1955 году окончила школу прикладного искусства им. Зденека Нейедавога в Угерском Градиште (проф. Миклауштик). С тех пор постоянно работает в Пошторенских керамических заводах в городе Брецлав (южная Моравия), где реализует свои монументальные керамические произведения. Самостоятельные выставки в Брно — 1949, 1955 и 1963 гг.; регулярно принимает участие в коллективных выставках современного керамического искусства. Создала много керамических скульптур (пластик) архитектурного характера (в Брно, Вышкове, Веверской Бытышке, Желешицах, Братиславе и т. д.). Её работы являются составной частью оформления вестибюлей детских садов и школ, школ, новых жилых районов, промышленных объектов и современной архитектуры садовых комплексов.

По своему характеру и своим посланиям керамические произведения Тамары Дивиншковой в основном выходят за рамки традиционного понимания прикладного искусства. Авторка создала целый ряд декоративных керамических ваз, jardinières и различных объектов специального назначения с выразительно монументальным характером, и тем не менее ее керамические скульптуры несут характер образного выражения мыслей и чувств. В результате возникают целые циклы, называемые авторкой — серии. Центральной темой служит человек, его самые чувствительные сферы жизни. Проблематика интимных взаимоотношений людей — темы любви, расставания, возвращения, поисков и сочувствия, радости в ее керамических рельефах и пластиках разработана оригинальными выразительными средствами. Тамара Дивиншкова не отвергает тесную связь своего искусства с фольклором. Обычные знаки и символы становятся для зрителя как бы ключом понимания оригинального весьма чувствительного света художницы. В некоторых случаях она как художница 20-го века под влиянием процесса изменения мышления человека и целого общества нашего времени их иронизирует. Особенно это касается знаков и символов, связанных с народной религиозной тематикой. Тамара Дивиншкова также обращается к зрителю посредством языка символов и метафор, однако, этот язык прост, непосредствен и понятен, позволяющий понимать замысленное выражение и исключая возможность какого-либо иного понимания. Если говорить о женственности произведений художницы — то это касается только тематики и выразительности изображения. Обработка материала, а также сама композиция керамических скульптур и рельефов подчеркивает типичный монументальный характер. Художница Тамара Дивиншкова занимает заслуженное место в современном чехословацком керамическом декоративном и изобразительном искусстве. Посредством своих монументальных керамических произведений она помогает создавать благоприятную для человека окружающую среду; они содействуют непрерывному познанию чувствительного мира человека и всегда напоминают о важности понимания его характера.

TAMARA DIVIŠKOVÁ was born in Brno on July 9th 1934. She studied in 1946—52 as a not regular student at the Technical University in Brno under the leadership of professor Makovský, 1950—53 at the School of Aesthetic Handicrafts in Brno, 1953—55 at the Higher School of Industrial Arts in Uherské Hradiště. Since 1954 she has executed her monumental ceramics in Poštorenské keramické závody in South Moravia. She exhibited her works in independent presentations in Brno in 1949, 1953 and 1963; she regularly takes part in collective exhibitions and shows of contemporary ceramic creations. She is the authoress of several ceramic plastics included in architectural works in Brno, Vyškov, Veverská Bítýška, Zelašice, Bratislava etc. Her works are impressively involved in the architectonic conception of kindergartens, nurseries, schools, new settlements, industrial buildings and modern gardens. Tamara Diviškova's ceramic creation avoid by their character and vocation any traditional involvement in the category of applied handicraft. But the sentimental aim of her ceramic plastics is decisive for her up-to-date work in spite of her having created many decorative vases, flowerstands and objects of a characteristically monumental conception. In this way cycles are created called "series" by the authoress. They deal with man's emotions. The problems of intimate human relations — love, farewell, returns, nostalgia, pity and pleasure — are treated very individually. Tamara Diviškova does not deny her connection to the folklore poetry and arts. Its traditional signs and symbols serve the spectator as a key to the entrance to the author's special sentimental life. Sometimes this 20th century artist intentionally uses them ironically according to the transforming of feelings

and ideas in contemporary human life and society. This fact is striking especially in items and symbols of religious folkloric topics. Tamara Diviškova addresses the spectator with symbols and metaphors. But her language is plain, direct and understandable: it excludes consequently any unforeseen effect. If we may speak in this context of the feminine feature in her work, it remains only in the narrative sphere of topic and expression. The dealing with material and the composition as well keep even in ceramic plastics and reliefs their characteristic monumental form. The value of Tamara Diviškova's work for the outline of the present day's Czechoslovak ceramic arts remains in the creation of contemporary living surroundings and in stressing the importance of real human feelings.

TAMARA DIVIŠKOVÁ est née le 9 Juillet à Brno. Elle a fait ses études à l'École supérieure de technologie à Brno (élève externe de professeur Makovský) en 1946—52, 1950—1953 à l'École des Arts et Métiers de Brno, en 1953—55 à l'École supérieure des Arts Décoratifs à Uherské Hradiště (professeur Mikulášik). Depuis elle réalise ses grands oeuvres en céramique à Poštorenské keramické závody au sud de la Moravie. Elle se présentait aux expositions individuelles à Brno (en 1949, 53, 63), prend part régulièrement aux expositions collectives de création céramique contemporaine. Elle a créé des nombreuses réalisations plastiques en cadre architectonique à Brno, Vyškov, Veverská Bítýška, Zelašice, Bratislava. Ses oeuvres se présentent surtout à l'extérieur des jardins d'enfants, crèches, écoles, locations nouvelles, établissements industriels et horticulture moderne. Le caractère et le message des céramiques de Tamara Diviškova échappent à toute incorporation traditionnelle dans la catégorie de l'Art appliqués. Bien qu'elle a manufacturé un nombre des vases, jardinières et objets de fonction d'une conception monumentale, jusqu'à l'instant sa production est caractérisée par son intention communicatif. C'est l'origin des cycles, qui sont appelés par l'auteur plus exactement séries. Leur idée c'est l'homme et sa sphère du sentiment. Les problèmes des relations humaines intimes — l'amour, la séparation, les retours, nostalgies, compassion, plaisir — tout est traité dans ces plastiques et reliefs par des moyens du style individuels. Tamara Diviškova ne nie pas sa relation à l'art populaire. Ses signes et symboles traditionnels deviennent une clé de l'entrée dans ce monde privé, conditionné par ses sentiments. Parfois ils sont ironisés par cette artiste du XX.ème siècle avec intention, dans le sens du changement sentimental et mental d'homme moderne et de la société de nos jours. Ce qu'est valable surtout pour les signes et symboles au rapport de la symbolique populaire religieuse, Tamara Diviškova s'adresse au spectateur par le langage des symboles et des metaphores. Mais le langage est simple, direct et clair, éliminant tout autre interprétation sinon l'intentionnelle. Si vous voulez parler dans ce rapport de la féminité de son oeuvre, elle repose seulement au niveau du sujet et de l'expression. Même ses reliefs et plastiques céramiques gardent leur nature typiquement monumentale par le traitement du matériel ainsi que dans la composition. Tamara Diviškova contribue au valeur de la céramique tchécoslovaque contemporaine par la formation du milieu social moderne avec des objets monumentaux, ainsi que par son rappel à l'importance des qualités sentimentales pour la nature humaine.

TAMARA DIVIŠKOVÁ ist am 9. 7. 1934 in Brno geboren. Sie studierte in den Jahren 1946—52 extern an der Technischen Hochschule in Brno unter Führung Professor Makovskýs, 1950—53 an der Kunstgewerbeschule in Brno, 1953—55 an der Höheren Kunstgewerbeschule in Uherské Hradiště bei Professor Mikulášik. Seit 1954 realisiert sie ständig ihre grossen keramischen Werke in den Poštorenské keramické závody in Südmähren. Ihre eigenen Ausstellungen in Brno hatte sie in den Jahren 1949, 1955 und 1963; sie beteiligt sich regelmässig an Kollektivausstellungen und Präsentationen des zeitgenössischen keramischen Schaffens. Die Künstlerin schuf eine Reihe keramischer Plastiken, architektonisch eingegliedert vor allem in Brno, Veverská Bítýška, Zelašice, Bratislava usw. Ihre Werke kommen besonders bei der plastischen Ausgestaltung von Kindergärten und Krippen-Exterieur zur Geltung, sowie in Schulen, modernen Siedlungen, Industrieobjekten und Gärten. Tamara Diviškova's keramisches Schaffen weicht durch dessen Charakter und Aussage von der traditionellen Eingliederung in die Kategorie eines Kunstgewerbes ab. Wenn auch die Autorin eine Reihe dekorativer Vasen, Blumenständer und Objekt von bemerkenswerter monumentaler Auffassung schuf, bleibt für die ganze Konzeption

*/: Hlína je když . . .
hrnčičí uplivne do prachu
palcem si vykrouží znak Adama & Evy
hlína je radost — hlína je rmut a kal
hlína je život i pochovávaní —
a znovu, od začátku :/*

Tamara Divišková, výtvarnice.

Copak vytváří? Keramiku.

Copak je to keramika?

1. Výrobní odvětví, zabývající se vytvářením různých předmětů z práškových surovin, převážně za spolupůsobení vody, a jejich vypalováním.
2. Tvarované předměty, které své konečné vlastnosti získaly pálením. /≠ heslo ze slovníku/

Tamara Divišková, její muž ing. Jiří Strach a děti: Alžběta a Daniel.

To všechno je nutno říct a vědět, protože to všechno patří do tvorby a života.

Jsou život a tvorba snadné?

*Touto cestou jdeš sám.
Míváš radost, tak lehkou, že ztrácíš pocit jsoucna
a tíží svého těla — radost, která tě dovede vymrštít
do slunce, máš, bolest, tak těžkou, hlubokou,
nesnesitelnou, že sama smrt v sobě nemá víc hrůzy.*

My přece všichni dobře víme, že umění a tvorba jsou něčím navíc a ptáme-li se jen tak užítkově, ptáme se „k čemu je to dobré?“

Můžeme si snadno odpovědět „Vůbec k ničemu“.

Umělecká tvorba je lidský výtvar, má hluboce lidský smysl, a kdybychom si představili zničenou lidskost, viděli bychom i zničené umění.

Doba před člověkem asi umění neměla.

Před čím tu na výstavě stojíme?

Před imaginací jako říší pravdivosti.

Před otevřeným vztahem ke světu, před dílem pro každého, kdo vidí lidskýma očima.

Před bezprostředností a čistotou, před odvahou nedělat z tvorby nedostupnou učenost.

*/Řekneme-li, že muž tvoří intelektem, mám pocit,
že u ženy je to spíš instinkt, který ji ovládá./*

Ano, cihlička v čerstvém sněhu: Jednou se rozpálí jede, jede a zanechává za sebou hlubokou stopu.

Ale složme si sami hru z Tamařiných názvů, pa je vedle sebe a proti sobě třeba takto:

Obětní kámen	Starodávný
Dědictví Adamovo	Svůdný
Evino dědictví (teplem něhy)	Naivní
Vzpomínání	Svatební
Holoubek	Zvěstování
Doba třešní	Rodinný
Doba jablek	Hudební
Přítelkyně hudba	Naděje
Renesance	Překvapení

Anebo se podívejme, jak jdou serie za sebou:

Portréty
Milostná rouhání
Utěšitelná zátiší

Co to všechno znamená?

Protiklady i harmonii.

Píseň tklivou, dětskou, ženskou, lidovou, milující.

Je to tajemný, neopakovatelný, intimní svět.

*Láska je tvůrčí síla, naprosto oddaná, nesobe
— Ta největší krása je nevyslovitelná. —
Tu nejvyšší krásu nezachytíš, nevyslovíš, ne
je v tom, že uniká — uniká, nejvyšší krása
už je vzpomínka, záře, dech . . .*

Keramika je rodu ženského, krájí se nožem a peče se jako buchty v troubě.

Tamara Divišková je žena, žena záviděníhodně jed s jakou se potkáváme málokdy.

Její svět je svět lásky, touhy a naděje, jednotný od až do dospělosti.

Její víra v polidšťování světa je neotřesitelná.

Vstupuje do říše mrtvé hlíny, hledá její srdce a pa z jejího beztvarého těla křísí tvar a hlína jí, jako v pohádkách, pokropená živou vodou, ožívá pa rukama a promlouvá k nám lidským hlasem o své touze a naději, o své urputné naivitě.

*Svatá naivností! Z lásky k nevinnosti
zbělely mu kosti v plné počestnosti . . .
Ten, kdo nenajde spásu sám v sobě, nenajde ji nikde . . .
(Některé dny by se tak hezky umřelo,
a ničeho na světě by ti už nebylo lito . . .)
O 2. hodině v úterý 2. února
— dnes, ve dvě hodiny odpoledne, ve znamení
čtyř labutí a úplně nového měsíce se nám narodil
syn Daniel.*

Ale nejsou to jenom sladké keramické koláče.
Tvorba je zároveň projevem síly a my se tu setkáváme
s živelnou chutí tvořit, s vůlí a rozhodností.
Všimne si někdo odpadových rour, když se válejí kolem cesty?
Ztěží.

Postaví-li se však jeřábem dvě na sebe, vznikne
dvaapůlmetru velký obr hlíny.
A s tímhe obrem Tamara Divišková zápolí, řeže ho, tvaruje
a formuje, až vytvoří matky s dětmi, otce, rodiny,
celou dvacetimetrovou řadu obrů lásky.

*Ale z dálky to přece není tak veliké . . . !
A na věci v prostoru samé přírody se nemůžeš dívat
jinak než s důkladným odstupem.
Hlina se ti tak pěkně poddává pod rukama, a sama
láká ke zpracování!*

Ženské ovládní poddajnosti hlíny a přitažlivost této
poddajnosti.
Ovládní ohně a věčná přitažlivost ohně, kterým tvárný jíl
nabývá na tvrdosti.
Výrobek se vypaluje v tisícistupňovém žáru;
v 1300° se už tvrdosti blíží
kameni — stává se kameninou.
Ale pozor, zůstává křehké jako sklo!
To, co je umístěno v přírodě, žádná výstava nemůže ukázat.
Výžaduje to zvláštní vůli a odvahu být lidem stále na očích
a vydržet to.
Chce to sílu, řemeslnický fortel, zvládní party zedníků
při osazování.
To všechno potřebuje sílu přesvědčení i vůli k činu.
Tamara Divišková osazuje v přírodě řňůru obřích postav
před školou —
rodinu s devíti dětmi,

vodotrysky,
krmitka pro ptáky,
napojedla,
krby,
zahradní nábytek,
dětské prolézačky,
obří holubice . . .
Je v tom všem praženská síla, hloubka citu, laskavá náruč,
zářivé mateřství.

A zřejmě i výheň lásky, výheň naděje a víry v život
a bezpochyby i výheň zoufalství, všechno jako v keramické
peci. Ovšem otevírat tyto poznatelné i nepoznatelné zdroje,
tuto intimitu, nenáleží nikomu.
Odkudsi se berou, odkudsi je jejich počátek.
Možná, že už na Vysočině v Tamařiných jedenácti letech
v ztvrdlých chodidlech lidí a kopýtkách zvířat, otisklých v jilu.
První jilové panenky,
touha po symbolech štěstí (věčná srdíčka a jablíčka).
Kontrast síly a křehkosti, který je v jilech utajený.
Pocit sounáležitosti s přírodou, pocit spřízněnosti se silami,
které ji přetvářejí
a neutuchající varovné výkřiky, že člověk neznamená
pouze rozum.

A všechno to je práce, pozemsky obyčejná a ne výmluva:

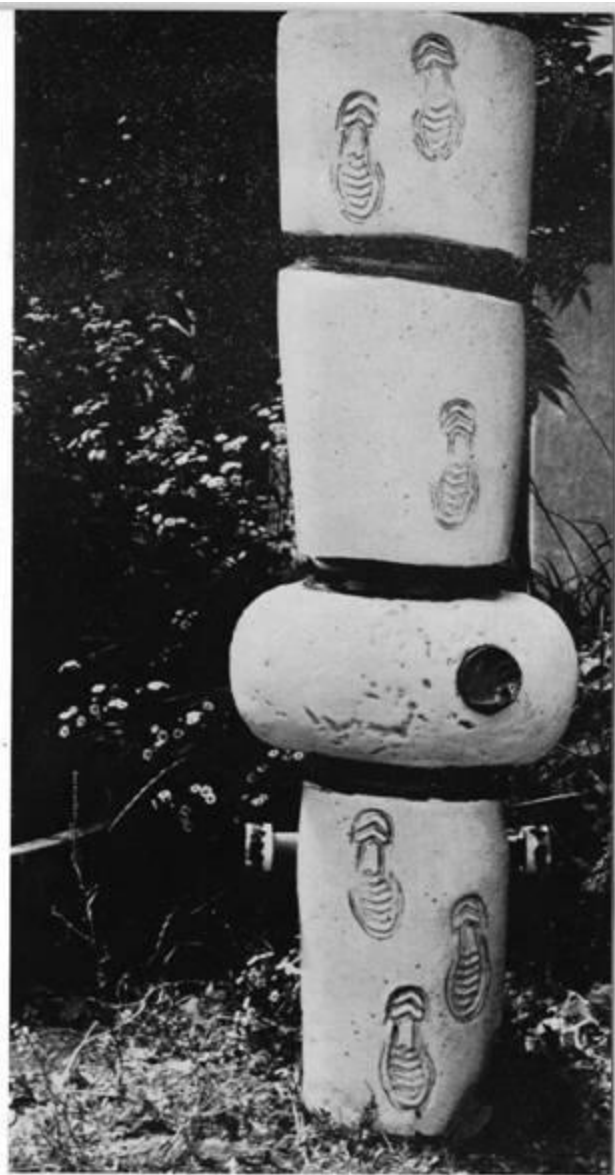
*Vtiskovat do mokrých jílů stopy svých putování,
žářem je vyžít na zvonivou kameninu
a když to konečně drží pohromadě přesně tak,
jak jsme chtěli, můžem si povědět o chvílce štěstí
i o radosti.
— To, co mám ráda odedávna, mám ráda
navždycky. — Proč ne?!*

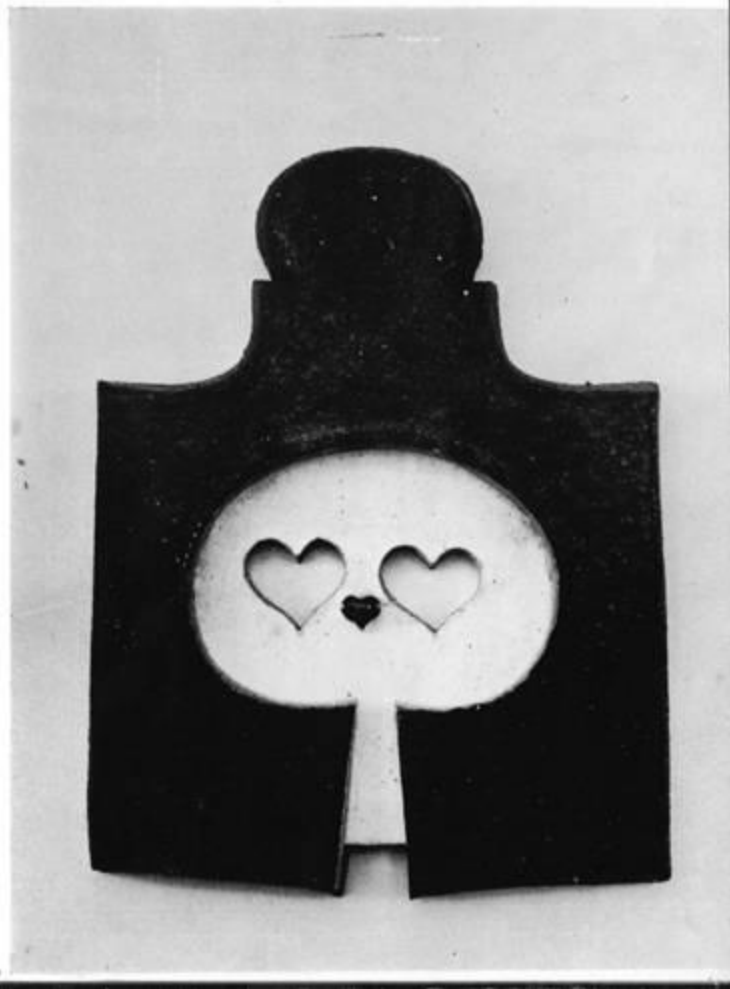
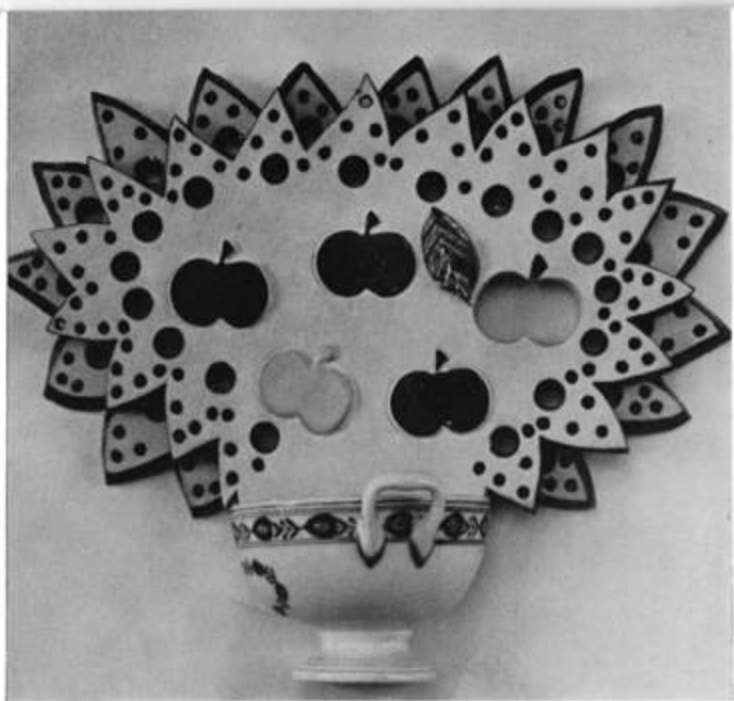
Ale k čemu všechno tohle povídání?
Abychom byli teď chvíli spolu,
pro teplo rodinného krbu,
pro večer na zápraží,
abychom chvíli koukali, mlčeli,
chvíli si povídali, a zase mlčeli,
ale hlavně, abychom aspoň chvíli viděli a slyšeli.
/Pro útěchu netrpělivým:
Ta chvíle dlouho nepotrvá, nikdy v životě, bohužel!
Postůj tedy a koukej, jestli chceš!

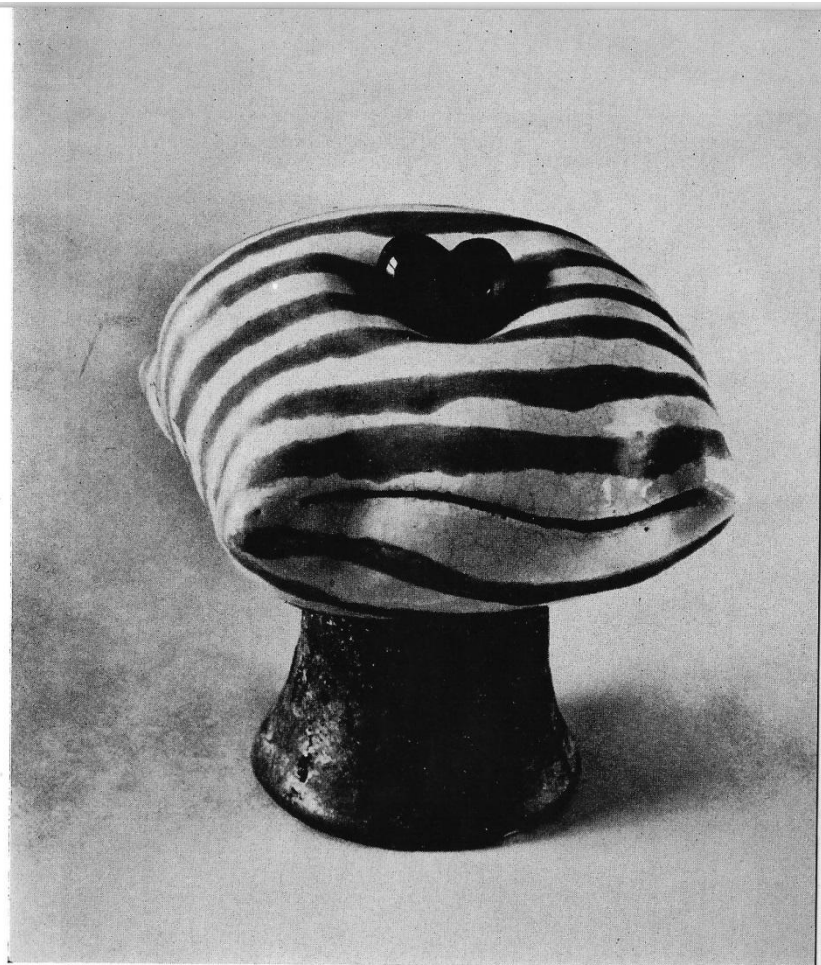
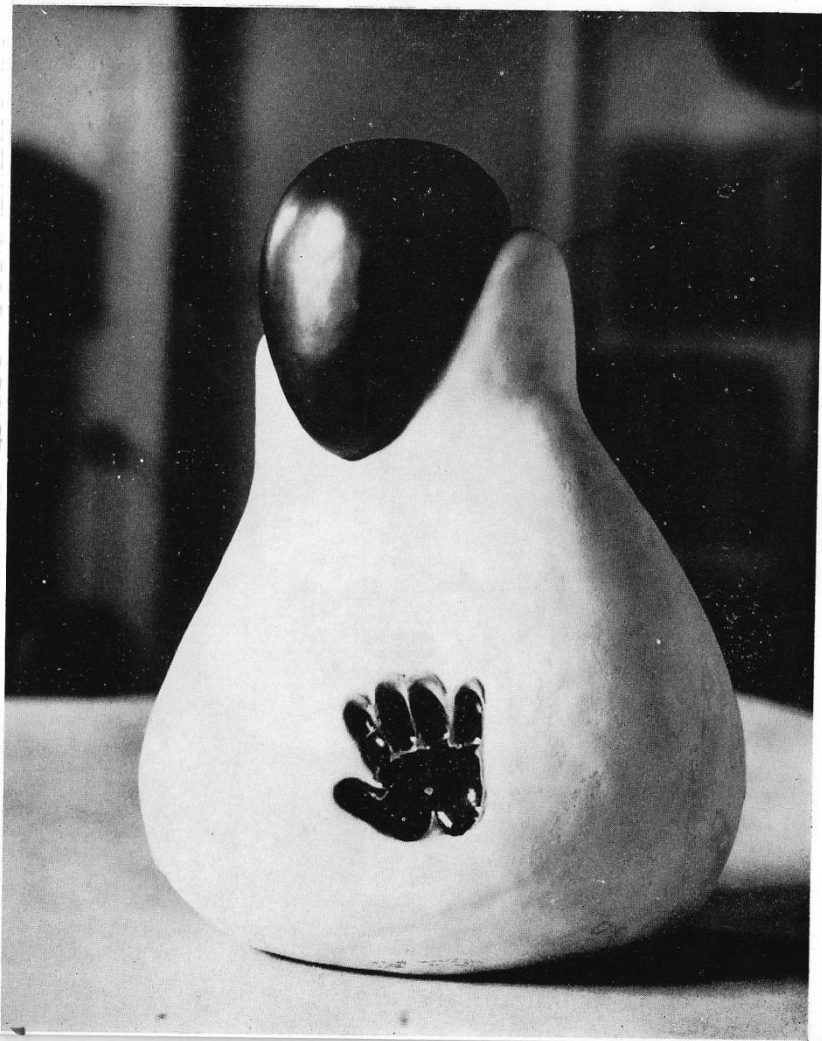
Evald Schorm

1/2

REPRODUKCE / РЕПРОДУКЦИИ /
REPRODUCTIONS /
REPRODUKTIONEN / RIPRODUZIONI /

1. **Loučení**, 120 cm / Отход / Leave / Départ / Fortgehen / Addio /
2. **Usmíření**, 115 cm / Смирение / Reconciliation / Versöhnung / Riconciliazione /
3. **Doba jablek**, 35 cm / Время созревания яблок / Season of fruit / Saison des pommes / Obst-zeit / Tempo do mele /
4. **Rodinný**, 34 cm / Семенной / Family portrait / Portrait de famille / Familienporträt / Ritratto familiare /
5. **Naděje**, 20 cm / Надежда / Hope / Espérance / Hoffnung / Speranza /
6. **Svatební dárek**, 25 cm / Свадебный подарок / Wedding gift / Cadeau de nocce / Hochzeitsgeschenk / Regalo di nozze /
7. **Obětní kámen**, 60 cm / Камень жертвы / Stone votive / Pierre-fée / Opfertisch / La pietra votiva /

TAMARA DIVISKOVA / KAMENINA /
ТАМАРА ДИВИШКОВА / ФАЯНС /
STONEWARE / FAIENCE /
/ STEINGUT / TERRACOTTA /

2. IX. — 28. IX. 1975

67. výstava v Galerii Jaroslava Krále, Malinovského nám. 2, Brno

Svaz českých výtvarných umělců

Союз чешских изобразительных художников
Union of Czech Artists
Union des Arts plastiques Tchèques
Verband der Tschechischen Bildenden Künstler
L'associazione degli artisti figurativi cecchi

Český fond výtvarných umění (ČFVU)

Чешский фонд творческого искусства (ЧФВУ)
Fonds Tchèque des Arts plastiques
The Czech Fund of Creative Arts
Tschechischer Fond der bildenden Künste
Fondo boemo delle arti figurative

Dům umění města Brna

Дом искусства города Брно
Maison des Arts de la ville Brno
The Brno House of Arts
Haus der Kunst der Stadt Brno
La casa dell' Arte della cetta di Brno

Komisař galerie

Комиссар галлерей
Commissaire de la galerie
Art Gallery commissioner
Komissär der Galerie
Il Commissario della Galleria

Výstavní rada galerie

Commission de la galerie
Exhibition Council of the Gallery
Ausstellungsrat der Galerie
Il Comitato delle esposizioni

Zdeněk Čubrda
Зденек Чубрда

Čeněk Dobiáš
Miloslav Doležal
Vladimír Drápal
František Chmelař
Gerta Pospíšilová
Antonín Širůček

Úvod katalogu

Текст каталога
Introductory part to the Catalogue
Introduction au catalogue
Einführung in den Katalog
Introduzione al catalogo

Překlady

Переводы (русский)
Traduction (english)
Translations (français)
Übersetzung (deutsch)
Traduzioni (italiano)

Grafická úprava

Графическое оформление
Graphic layout
Présentation graphique
Graphische Gestaltung
Presentazione grafica

Fotografie

Фотографии
Photographs
Fotografie
Fotografie

Vydal

Издана
Published by
Edité par
Herausgeber
Editore
Tisk

Evald Schorm
Евалд Шорм

Elmarita Divišková

Eva Dolečková

Jan Rajlich
Ян Райлих
Zdeněk Čubrda
Зденек Чубрда

Božena Svobodníková
Боженa Свободникова
ing. Ivan Miluška
инж. Иван Милушка
ing Vilém Reichman
инж. Вилем Рейхман

ČFVU, Starobrněnská 16, 656 24 Brno
ЧФВУ, Старобрненская 16, 656 24 Брно

Jm KNV kult.
Tisk 53, Vyškov